

A Fővárosi Ítéltábla a Sziklainé dr. Kiss Erzsébetügyvéd (....) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, a dr. Bocskay Bea jogtanácsos (alperes címe) által képviselt V... Kft. (alperes címe) alperes ellen szellemi alkotás megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2012. június 12. napján kelt 32.P...../2010/27. sorszámú ítélete ellen a felperes 28. sorszám alatt benyújtott, 29. sorszámon részletesen indokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint összegű jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az államnak külön felhívásra megfizetni 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 forint perköltséget.

Az ítélet tényállása szerint a felperes, mint munkavállaló és az alperes, mint munkaadó 1996. január 2-án munkaszerződést létesítettek mastering-galván szervizmérnöki munkakör ellátására. E szerződés 7.3.a. pontja szerint a munkáltató tevékenységi köréhez kapcsolódóan létrehozott szellemi termékek fölött a munkáltató rendelkezik, azok szolgálati jellegűnek minősülnek. A 7.3.b. pont értelmében a munkavállaló az általa létrehozott szellemi alkotásokért külön díjazásban nem részesül, legfeljebb jelképes összegű díjazás kerülhet megállapításra abban az esetben, ha ez jogszabálynál fogva kötelező. A 7.3.c. pont szerint külön díjazás azért nem jár, mert a munkavállalót a munkaszerződés alapján a munkáltató megfelelő díjazásban részesíti. A 7.3.d. pont szerint a társaság gazdasági tevékenységét kiemelkedően elősegítő szellemi terméket létrehozó munkavállalóját a munkaadó külön díjazásban részesíti.

A 2002. február 1-jétől érvénybe lépett munkaköri leírás szerint az ellátott munkakör rendeltetése mastering-galvánüzemi berendezések és a hozzájuk felállított teljes infrastruktúra rendeltetésszerű használatának folyamatos műszaki biztosítása. A

felperes 2004. április 1-jétől fejlesztőmérnöki munkakörben is dolgozott, ennek során feladata volt a társaság működése folyamán felmerülő fejlesztési, korszerűsítési feladatok megvalósításának támogatása, a konkrét fejlesztési témák terveinek elkészítésével, a megvalósítás figyelemmel kísérésével és a beüzemelés dokumentáció elkészítésével. Szervizmérnöki munkakörében a felperesnek a CD és DVD gyártásához szükséges nyomósablonokat előállító „mastering” gyártóeszközöket kellett működőképes állapotban tartani, szükség esetén azok működtetésén változtatni. A nyomósablonok előállítása az ún. mastering eljárás.

A felperes az alperes ügyvezető igazgatójához 2004. október 27-én írt levelében kérte a cégen belüli juttatási viszonyok felülvizsgálatát, kifejtve, hogy munkaköri kötelezettségeit meghaladó szellemi és ehhez kapcsolódó gyakorlati munkát végez. Erre tekintettel az alperes 2004. június 1-jei hatállyal a felperes havi személyi alapbérét 200.000 forintra emelte fel és 40.000 forintban határozta meg az ún. mozgóbérét, amely kifizetésének feltétele az alperesi gazdasági társaság tárgyhavi pozitív üzemi eredménye és az elvárásoknak megfelelő munkavégzés volt.

2005. év második felében, illetve 2006 év első felében a győri P... cég azzal kereste meg az alperest, hogy olyan CD lemezen elhelyezett karcra - grafikára - lenne szüksége, amely a CD lemezre írt program felületén helyezhető el. A megoldáson a felperes és kollégája, S... F... fejlesztőmérnök dolgozott. A feladat az volt, hogy a mastering gépek alkalmazásával a grafikát felvigyék a CD lemezre. A felperes és S... F... kidolgozta az ún. GPA eljárást, amelynek révén mintadarabokat is készítettek. Az eljárást végül a P... nem alkalmazta és azzal kapcsolatban a későbbiekben sem merült fel megrendelés.

2006. június 6-án a felperes és S... F... írásos igénybejelentéssel éltek az alperesnél arra nézve, hogy amennyiben a GPA eljárás hasznosítására sor kerül, úgy az alperes kössön velük határozott idejű szerződést a részükre folyósítandó honoráriumról. A munka szolgálati jellegét elismerték és bejelentették, hogy az eljárást a saját szellemi alkotásuknak tekintik, ugyanakkor sérelmezték, hogy az alperes nem tesz eleget a munkaszerződésben foglaltaknak, mert az alkalmazottak által létrehozott szellemi termékek nem jutnak kifejeződésre a bérben.

2006. június 8-án S... F... az igényét visszavonta, a felperes igényét az alperes ügyvezetője a 2006. június 9-én kelt levelében visszautasította arra hivatkozva, hogy a GPA eljárás a felperes munkakörével összefüggő, a munkaköri leírásban részletezett fejlesztési feladat, melynek ellenértékeként havi munkabérben részesül. A felperes munkaviszonyát az alperes 2006. június 12-én indokolás nélkül felmondta, mely döntéssel szemben a felperes 2006. június 30-án munkaügyi pert kezdeményezett, keresetét a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság elutasította.

A felperes módosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a felperes és a szerzőtársa által kidolgozott ún. GPA eljárás védelem alatt álló szellemi alkotásnak - know-how-nak - minősül a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése szerint, mely GPA eljárás hasznosítása az alperesnél megtörtént, ezért a felperes jogosult arra, hogy az eljárás révén elért vagyoni eredményekből részesüljön, mert

a munkaszerződése 7.3.a-d. és 7.5.a. pontjai semmissek. Előadta, hogy ő 60%-ban, míg S... F... 40%-ban volt a GPA eljárás szellemi atyja, amelyet invenciózus alkotó tevékenység eredményeként hoztak létre, és az mindenben megfelel a know-how ismérveinek. Az eljárás különböző területeken - így pl. másolásvédelem céljából - felhasználható, ezért vagyoni értékkel bír. Előadta a felperes, hogy az eljárás leírásának már nincs birtokában, mivel azt az alperes részére átadta, abból másolata nem maradt, az emlékezetből rekonstruált adatokból azonban a szakember az eljárást a gyakorlatban meg tudja valósítani, ezáltal a know-how kritériumai teljesülnek. A GPA eljárás hasznosítása az alperesnél megtörtént, ennek alkalmazásával mintalemezek készültek, melyeket kereskedelmi célra felkínáltak. Hivatkozása szerint a munkaszerződés 7.3.a. pontja jogszabályt sért, mert pusztán az alkalmazotti jogviszonyra alapítva minősíti szolgálati jellegűnek az esetleges szellemi alkotásokat. Jogszabályba ütközik az is, hogy az alperes a munkaszerződés 7.3. pontja alapján munkabérként fizet jogdíjat.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a GPA eljárás védendő szellemi alkotás és azt is, hogy az eljárást a felperes hozta létre, mert az álláspontja szerint több személyhez köthető. Hivatkozása szerint a felperes nem bizonyította, hogy munkaköri feladatain túlmutató teljesítményről van szó és azt sem, hogy az eljárás hasznosítására sor került. Állította, hogy az eljárást nem használta, erre piaci igény nincs és nem is várható, mert a CD és DVD lemezek jelentősége a technológia váltás miatt egyre csökken. Álláspontja szerint a munkaszerződés felhívott pontjai nem érvénytelenek és utalt arra is, hogy a felperes a 2006. június 6-án az alperes ügyvezető igazgatójához írt levelében elismerte a találmány szolgálati jellegét.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak.

Határozatát a felek szerződéskötése idején hatályban volt, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 8. §-ának (1) és (2) bekezdésére, 76. §-ának (4) és (5) bekezdésére, a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 1. §-ára, 9. § (1) bekezdésére, a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdésére és a Pp. 123. §-ára alapította.

Megállapította, hogy a munkaszerződés felperes által támadott 7.3.a-d. és 7.5.a. pontjai nem ütköznek jogszabályba, mert a felperes a szolgálati jellegű szellemi termékei fölötti rendelkezési jogok tekintetében kizárólag a külön díjazásról mondott le, munkabérének megállapításánál ugyanis figyelembe vették az ezzel összefüggő teljesítményt. A felperes ezért az általa létrehozott szellemi termékekért munkabér keretében részesült díjazásban, mely munkabérrel a felek konszenzus keretében állapodtak meg. A munkáltatót bírói úton nem lehet kötelezni arra, hogy a munkabért akarata ellenére magasabb összegben állapítsa meg, még akkor sem, ha az esetlegesen nem áll arányban a munkavállaló által a szellemi alkotás létrehozása érdekében kifejtett tevékenységgel.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a munkaszerződés 7.3.a. pontja nem áll

ellentétben az analógiaként alkalmazott Szt. 9. §-ának (1) bekezdésében írt, a szolgálati találmányt meghatározó definícióval sem, mert munkaviszonyból folyó kötelességnek nem kizárólag a munkaköri leírásban foglaltakat kell tekinteni az irányadó bírói gyakorlat értelmében, hanem mindazt, amit a munkavállaló írásbeli, szóbeli vagy akár ráutaló magatartással tudomására hozott munkáltatói utasítás alapján végez. A perben nem volt vitás, hogy a felperes munkavállalóként kapta a feladatot a kérdéses megoldás kidolgozására. Ebből arra következtetett, hogy az alperes a Ptk. 86-87. §-a szerinti védelem jogosultja, a felperes tehát nem minősül jogosultnak a Ptk. 87. §-ának (2) bekezdése alapján, ezért nem követelheti az elért vagyoni eredményből való részesítetést, még abban az esetben sem, ha a létrehozott eljárás a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése szerinti know-how-nak volna tekinthető. Ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesnek a GPA eljárásból származóan a munkaszerződés 7.3.c. pontján túlmenő vagyoni igénye nem lehet, míg a megállapodás szerinti munkabért a felperes nem vitásan megkapta. Minderre tekintettel nem találta alaposnak az elért vagyoni eredményből való részesítésre irányuló kereseti kérelmet.

Emellett arra is következtetett, hogy a GPA eljárás fölötti jogosultság hiányában nem állnak fenn a felperesnél a megállapításra irányuló kereseti kérelem előterjesztésének feltételei sem. Erre tekintettel a megállapításra irányuló keresetet is elutasította.

Megjegyezte továbbá, hogy az eljárás adatai alapján azt sem lehetett tényként megállapítani, hogy a per tárgyát képező GPA eljárás a Ptk. 86. § (4) bekezdése szerinti know-how-nak minősülne. Kifejtette, hogy a felperes által hivatkozott műszaki leírás minősítéséhez a bíróság nem rendelkezik szakismerettel, ezért ennek megállapítása szakértői bizonyítást igényelt volna, amelyet a felperes az erre irányuló tájékoztatás ellenére nem indítványozott.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljesítését kérte.

Hangsúlyozta, hogy a munkaszerződés megkötésekor a perbeli szellemi termék még nem jött létre, ezért arról a felperes nem is rendelkezhetett. A szellemi tulajdon elsődlegesen az alkotót, mint természetes személyt illeti meg, jogi személy csak jogutódként válhat annak jogosultjává. A jogdíj a vagyoni jog ellenértéke és nem a munkavégzése, ezért a munkaszerződés 7.3. pontjai színlelt szerződést takarnak. A 7.3.a. pont abban az esetben is szolgálati jellegűnek minősíti a szellemi alkotást, ha az nem munkaköri kötelesség keretében született, a vonatkozó pont ezért jogszabályba ütközik. A per során tényszerűen bizonyítást nyert, hogy a GPA eljárás minden kritériumnak megfelel, a műszaki leírás alapján elkészült terméket az alperes minősítő rendszere megfelelőnek találta és a szakértő tanú is megerősítette, hogy a leírás alapján a szakember az eljárást reprodukálni tudja. Az alperesnél az eljárás bármikor használatba vehető, ezért a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges a felperes kereseti kérelmeinek teljesítése.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta és abból helytálló érdemi döntést hozott. Kifejtett érveit a Fővárosi Ítéltábla nagyobb részt osztotta, azok közül - elsősorban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni, illetve pontosítani.

A felperes a 25. sorszám alatt benyújtott keresetmódosításában - annak 1-3. pontjaiban - annak megállapítását kérte, hogy a felperes és szerzőtársa által kidolgozott GPA eljárás védelem alatt álló szellemi alkotásnak minősül, a GPA eljárás hasznosítása az alperesnél megtörtént és a felperes jogosult arra, hogy az eljárás révén elért vagyoni eredményből részesüljön.

A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Amennyiben a felperes által indítványozott megállapításban foglalt állítások helytállóak és a felperes az elért vagyoni eredményből részesülni jogosult, úgy a felperes az általa állított eljárás hasznosításából eredő bevétel tekintetében az alperestől teljesítést követelhet. A jogviszony természete tehát nem zárja ki a teljesítésre irányuló kereset előterjesztését és a kötelezettség lejártát is megállapítható, mert a kereset a már realizált vagyoni eredményből való részesítésre irányul. Mindebből kifolyólag a perbeli esetben nem állnak fenn a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában foglalt feltételei, ezért a másodfokú bíróság elsődlegesen erre alapítva nem találta alaposnak a felperes keresetét.

A fellebbezésben is felvetettek tekintettel hozzáfűzi még, hogy alappal hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a munkaszerződés támadott pontjainak érvényességét a Munkaügyi Bíróság ítélete megállapította, mely pontok értelmezése során helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a munkaszerződés 7.3.c. pontjában a szolgálati jellegű szellemi termékei fölötti rendelkezési jogok tekintetében kizárólag a külön díjazásról mondott le, munkabérének megállapításánál ugyanis figyelembe vették az ezzel összefüggő teljesítményt. Helyesen következtetett ezért arra, hogy a felperes az általa esetlegesen létrehozott szellemi termékért a munkabére keretében részesült díjazásban, mely munkaberről a peres felek konszenzus keretében állapodtak meg. A munkaszerződés 7.3.a. pontja alapján pedig a munkavállaló által létrehozott szellemi termékek fölött a munkáltató, azaz a jelen per alperese rendelkezik, a felperes ezért erre alapítva sem követelheti az elért vagyoni eredményből való részesítését, még abban az esetben sem, ha a létrehozott eljárás know-how-nak

tekinthető, mert a megállapodás szerinti munkabért a felperes nem vitásan megkapta.

A Ptk. 86. §-ával, amelynek (1) bekezdése szerint a szellemi alkotás a törvény védelme alatt áll. A (2) bekezdés értelmében a védelmet - e törvény rendelkezésein kívül - az alkotások meghatározott fajtáira, valamint egyes rokontevékenységekre a szerzői, az iparjogvédelmi, valamint a hangfelvételek előállítóit védő jogszabályok határozzák meg. A (3) bekezdés szerint a törvény védi azokat a szellemi alkotásokat is, amelyekről a külön jogszabályok nem rendelkeznek, de amelyek társadalmilag széles körben felhasználhatók és még közkinccsé nem váltak. A (4) bekezdés értelmében a személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. A védelmi idő kezdetét és tartamát jogszabály határozza meg.

A Ptk. 86. §-ának (4) bekezdésében szabályozott vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteket és tapasztalatokat szokás összefoglalóan know-how-nak nevezni.

A fentiek szerint a törvény védelmet nyújt a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok tekintetében is, ezek azonban önmagukban nyilvánvalóan nem szellemi alkotások. Az ismereteknek és tapasztalatoknak valamilyen megoldásban kell testet ölteniük ahhoz, hogy megfelelő védelemben legyenek részesíthetők. E védelem a közkinccsé válásig illeti meg az erre jogosultat a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén. Mindebből az következik, hogy e védelmet igénylő személynek ismertetnie kell azt a megoldást, amelyben a vagyoni értékű gazdasági, műszaki vagy szervezési ismeretei, illetve tapasztalatai testet öltenek. A perbeli esetben a felperes állítása szerint az eljárás leírásának már nincs a birtokában, mert azt az alperes részére átadta, az alperes azonban tagadta, hogy azzal rendelkezne. Nem állt rendelkezésre tehát a perben olyan dokumentáció, amely alapján szakértői bizonyítás útján igazolható lett volna az eljárás know-how jellege. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben nem lehetett annak tényét megállapítani, hogy a per tárgyát képező GPA eljárás a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése által védett megoldásnak minősül.

Mindezek alapján érdemben megalapozottan került sor az elsőfokú bíróság által a felperes valamennyi kereseti kérelmének elutasítására.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - az ismertetett indokolásbeli pontosításokkal, illetve kiegészítésekkel - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint megfizetni tartozik a felperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított 10.000 forint összegű jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése, 47. §-ának (1) bekezdése, valamint 39. § (3) bekezdés c) pontja alapján számított 48.000 forint fellebbezési illeték viselésére a másodfokú bíróság az Itv. 74. §-ának (3) bekezdésén keresztül érvényesülő 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2013. március 19.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: